

**PAWILON
POLSKI
W WENECJI**

X² (dziesięć do kwadratu) Plag

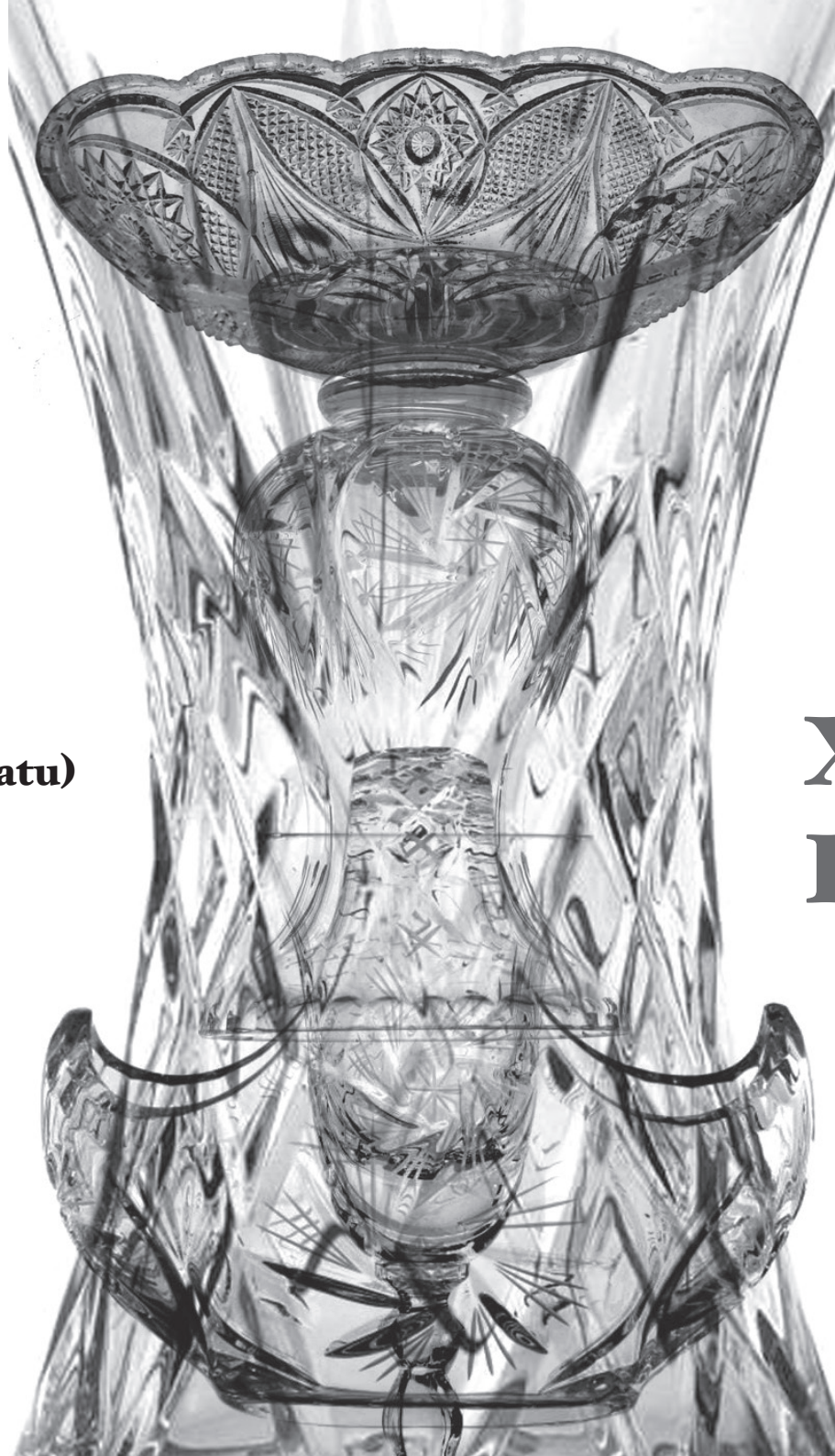
kurator: Jakub Szreder

artystka: Natalia Romik

Dokumentacja złożona do konkursu
na kuratorski projekt wystawy w Pawilonie Polskim
na 60. Międzynarodowej Wystawie Sztuki
w Wenecji w 2024 r.

X^2 (dziesięć do kwadratu)
Plag

X^2 (the square of ten)
Plagues

X² (dziesięć do kwadratu)

Plag

„I wyciągnął Mojżesz rękę swą ku niebu;

i nastąpiła ciemność mroczna na całej ziemi Micrajim, trzy dni.

Nie widział jeden drugiego i nie powstał nikt z miejsca swojego trzy dni”

(Wj 10:22-23)

SYMBOLIKA

Projekt został zainspirowany biblijną opowieścią o 10 biblijnych plagach egipskich רשע תוכמה opisanych w Księdze Wyjścia. Podczas święta Pesah (Święto Przejścia), jednego z najbardziej symbolicznych w judaizmie, podczas kolacji Sederowej skrapla się na talerz krople wina wymieniają głośno wszystkie plagi egipskie jak np.: robactwo, zaraza, ciemność czy śmierć pierworodnych. Dla członków społeczności żydowskiej na świecie jest to moment symboliczny, moment podniosłego „uwolnienia” i „oswobodzenia” z jarzma niewoli.

Wystawa jest odpowiedzią na poczucie przejmującego niepokoju, podzielanego przez ludzi w Polsce, jak i poza jej granicami. Lęku, który ma wymiar epokowy i uniwersalny, ponieważ żyjemy w świecie, który wciąż dotknięty jest pandemią i jej skutkami, na którym szeroko łamane są prawa człowieka, deptane są prawa kobiet, szerzy się antysemityzm czy rasizm, wyzyskiwane są miliony pracowników, za granicami Polski toczy się krwawa wojna, a młodsze i starsze pokolenia zaczynają odczuwać skutki katastrofy klimatycznej. Jednak z drugiej strony ten lęk nie jest obezwładniający, jest wyzwaniem podejmowanym przez wiele społeczności – Sprawiedliwych, którzy nie poddają się złu i swoimi codziennymi wysiłkami nie dopuszczają do rozprzestrzenienia się plag. Protestują, pomagają, opiekują się, walczą. To im poświęcony będzie pomnik – wystawa w Pawilonie Polonia.

WYSTAWA

Projekt X2 (dziesięć do kwadratu) Plag zaadoptuje Pawilon Polonia jako miejsce estetycznej refleksji nad współczesnymi plagami i wysiłkami podejmowanymi w celu ich opanowania. Przestrzeń pawilonu będzie wypełniona przezroczystymi wieżami zbudowanymi z kryształowych naczyń – kielichów czy waz – w których zamknięte zostaną przedmioty metaforycznie reprezentujące różne plagi, trapiące obecnie ludzkość. Półprzezroczysta, kryształowa forma naczyń – jednocześnie kruchych, jak i bardzo trwałych – symbolizuje znane z kabalistycznej tradycji naczynia, w których zamknięta została boska energia, a których pęknięcie zapoczątkowało cierpienia ludzkości. Jednocześnie naczynia te reprezentują wysiłki różnych społeczności podejmowane w celu powstrzymania współczesnych plag. Są wystawą – pomnikiem postawionym na ich cześć.

W przestrzeni Pawilonu Polskiego proponujemy umieszczenie dziesięciu kubicznych podestów, na których zainstalowane zostaną „kryształowe wieże plag” – w wysokości od pięćdziesięciu centymetrów do nawet dwóch metrów. Na niektórych postumentach będzie ich wiele, na innych zaś jedna większa. Kryształowe formy zostaną punktowo oświetlone, tak aby wydobywały poświatę zamkniętych obiektów (np. monet, metek ubrań uszytych w Bangladeszu, odcinek renty, lekarstwa, czy antysemitki ulotki). Pod grubym, szlifowanym szkłem zwiedzający będą jedynie widzieli nieostre obiekty, niemalże „dryfujące” w zamkniętych naczyniach. Elegancka struktura wież-kryształów będzie kontrastować z lichymi, „zwyczajnymi” obiektami zakłętymi w ich wnętrzu.

Kryształowe formy zostaną trwale połączone i oświetlone promieniami UV, tworząc półprzezroczystą, wertykalną figurę rzeźbiarską. Monolity z piramidalnego szkła, o różnych cięciach, kształtkach i wzorach będą zapraszały do wglądu w ukryte w swoim wnętrzu elementy, którymi będą reprezentacje współczesnych plag (obiekt testowy został już wykonany w zakładzie szklarskim).

POLSKI KRYSTAŁ

Dźwięczne szkło kryształowe, dzięki dodatku tlenków ołowiu do masy szklanej (co odróżnia go od zwykłego szkła), jest odporne na złamania, zarysowania i mienienie się odbitymi barwami. Proces umieszczania w naczyniach reprezentacji plag, prawie jak na kolacji sederowej, stanowi gest symbolicznego oczyszczenia, oswobodzenie z ich jarzma, pokonania niemocy, przezwyciężenia lęku.

Projekt wystawy nawiązuje do historii i znaczenia polskiej tradycji wytwarzania kryształów (mis, wazonów z huty szkła „Irena”, kieliszków z huty „Julia”, pucharów, cukiernic czy ozdobnych pater z nieistniejącej już huty „Zawiercie”). Kryształowe obiekty stanowią istotny element historii polskiego designu i sztuki użytkowej. Dziś te piękne kryształy na nowo zostają docenione, choć głównie na rynku wtórnym, ponieważ rodzimy przemysł szklarski upadł pod naporem globalizacji i neoliberalnej transformacji. Zamknięcie hut szkła pod koniec lat 1990-ych i 2000-ych było symbolicznym końcem pewnej epoki.

ATLAS PLAG (NIE BĄDŹ OBOJĘTNY)

Plagi zostaną dopasowane do kształtu kryształów pod względem ich plastyczności i ciężaru. Wybór i reprezentacja „współczesnych plag” zostanie przeprowadzona wraz ze społecznościami osób, które na co dzień przeciwstawiają się różnym plagom i walczą z ich skutkami – lekarzami i lekarkami, aktywistami i aktywistkami, bojownikami i bojowniczkami, związkami zawodowymi, stowarzyszeniami, kościołami i grupami wyznaniowymi. Przeprowadzone zostaną wywiady zarówno z osobami zajmującymi się codzienną pracą na rzecz innych, jak i wybitnymi intelektualistami czy przewodniczkami duchowymi.

Ów partycypacyjny charakter wystawy znajdzie swoją reprezentację na dwóch oddalonych ścianach pawilonu. Zostanie na nich umieszczony swoisty atlas plag w formie półek z kolekcją zawierającą estetycznie zaprezentowane reprezentacje plag wraz z informacjami je tłumaczącymi. Na awersie akrylowych kafelków zostaną umieszczone zdjęcia różnych obiektów symbolizujących dane plagi, na rewersie znajdują się krótkie, przystępnie zredagowane wypowiedzi czy cytaty z wywiadów przeprowadzonych ze społecznościami osób, które swoją codzienną pracą starają się utrzymać je pod kontrolą. Efekty tych prac zostaną wydane w formie ilustrowanego katalogu / atlasu współczesnych plag.

X² (the square of ten) Plagues

„ And Moses stretched forth his hand toward heaven; and there was a thick darkness in all the land of Egypt three days: They saw not one another, neither rose any from his place for three days: but all the children of Israel had light in their dwellings.”
(Exodus 10:22-23)

SYMBOLISM

The project was inspired by the biblical story of the 10 biblical Egyptian plagues **רשע תוכמה** described in the Book of Exodus. During the Pesah (Feast of Passover), one of the most symbolic in Judaism, drops of wine are sprinkled on the plate during the Seder dinner mentioning aloud all the Egyptian plagues such as: vermin, pestilence, darkness and the death of the firstborn. For members of the Jewish community worldwide, this is a symbolic moment, a moment of solemn „release” and „liberation” from the yoke of bondage.

The exhibition is a response to a sense of poignant anxiety shared by people in Poland and abroad. An anxiety that has an epochal and universal dimension, as we live in a world still affected by the pandemic and its consequences, where human rights are widely violated, women’s rights are trampled, anti-Semitism or racism is rampant, millions of workers are exploited, a bloody war is being waged just at the Polish borders, and younger and older generations are beginning to feel the effects of the climate catastrophe. But on the other hand, this fear is not overpowering, it is a challenge taken up by many communities - the Righteous, who do not give in to evil and, with their daily efforts, do not allow plagues to spread. They protest, help, care, fight. It is to them that the exhibition - monument in the Polonia Pavilion will be dedicated.

EXHIBITION

The X2 (the square of ten) Plagues project will adopt the Polonia Pavilion as a place for aesthetic reflection on contemporary plagues and the efforts being made to control them. The space of the pavilion will be filled with transparent towers constructed of crystal vessels - chalices or vases - which will contain objects metaphorically representing the various plagues currently afflicting humanity. The semi-transparent crystal form of the vessels - at once fragile and very durable - symbolizes the vessels, known from Kabbalistic tradition, in which divine energy was enclosed, and whose shattering initiated the suffering of mankind. At the same time, the vessels represent the efforts of various communities to stop modern plagues. They are an exhibition - a monument erected in their honor.

In the space of the Polish Pavilion, we propose to place ten cubic pedestals on which „crystal towers of plagues” will be installed - ranging in height from fifty centimeters to as much as two meters. On some pedestals there will be many of them, while on others there will be one larger. The crystal forms will be spot-lit so as to bring out the glow of enclosed objects (e.g. coins, clothing tags sewn in Bangladesh, a pension slip, medicine, or anti-Semitic leaflets). Under the thick, polished glass, visitors will only see out-of-focus objects, almost „drifting” in closed vessels. The elegant structure of the crystal towers will contrast with the lanky, „ordinary” objects enchanted inside them.

The crystal forms will be permanently connected by using special glue and UV rays, creating a translucent, vertical sculptural figure (a test object has already been made at the glass workshop). Monoliths of pyramidal glass, with different cuts, shapes and patterns, will invite visitors to look into the hidden elements inside, looking for the representations of contemporary plagues.

POLISH CRYSTAL

Sound crystal glass, thanks to the addition of lead oxides to the glass mass (which distinguishes it from ordinary glass), is resistant to breakage and scratching, shimmers with reflected colors. The process of placing representations of the plagues in the vessels, can be compared to a Seder dinner, as it is a gesture of symbolic purification, liberation from their yoke, overcoming impotence and fear.

The exhibition project refers to the history and significance of the Polish tradition of crystal production (bowls, vases from the „Irena” glassworks, glasses from the „Julia” glassworks, goblets, sugar bowls or decorative platters from the now defunct „Zawiercie” glassworks). Crystal objects are an important part of the history of Polish design and applied art. Today, these beautiful crystals are being appreciated anew, although mainly on the secondary market, as the domestic glass industry has collapsed under the pressure of globalization and neoliberal transformation. The closure of glass factories in the late 1990s and 2000s was the symbolic end of an era.

ATLAS OF PLAGUES (DON'T BE INDIFFERENT)

The plagues will be matched to the shape of the crystals in terms of their plasticity and weight. The selection and representation of „contemporary plagues” will be conducted with communities of people who oppose and fight against various plagues on a daily basis - doctors and doctors, activists and activists, militants and militant women, trade unions, associations, churches and religious groups. Interviews will be conducted with both those engaged in daily work on behalf of others, as well as prominent intellectuals or spiritual guides. This participatory nature of the exhibition will be represented on two remote walls of the pavilion. A kind of atlas of the plagues will be placed on them in the form of shelves with a collection containing aesthetic representations of the plagues along with information explaining them. On the obverse of the acrylic tiles will be placed photographs of various objects symbolizing the plagues in question, and on the reverse will be short, accessibly edited statements or quotes from interviews conducted with communities of people who, with their daily work, try to keep them under control. The results of this work will be published in the form of an illustrated catalog / atlas of contemporary plagues.

X² (dziesięć do kwadratu)

Plag

„Biblioteka plag”
Kafelki z grafikami usytuowane
na 4 minimalistycznych półkach

Kubiki na 2, 3 lub 4
szklane „wieże plag”

Kubiki na pojedyncze
szklane „wieże plag”

